

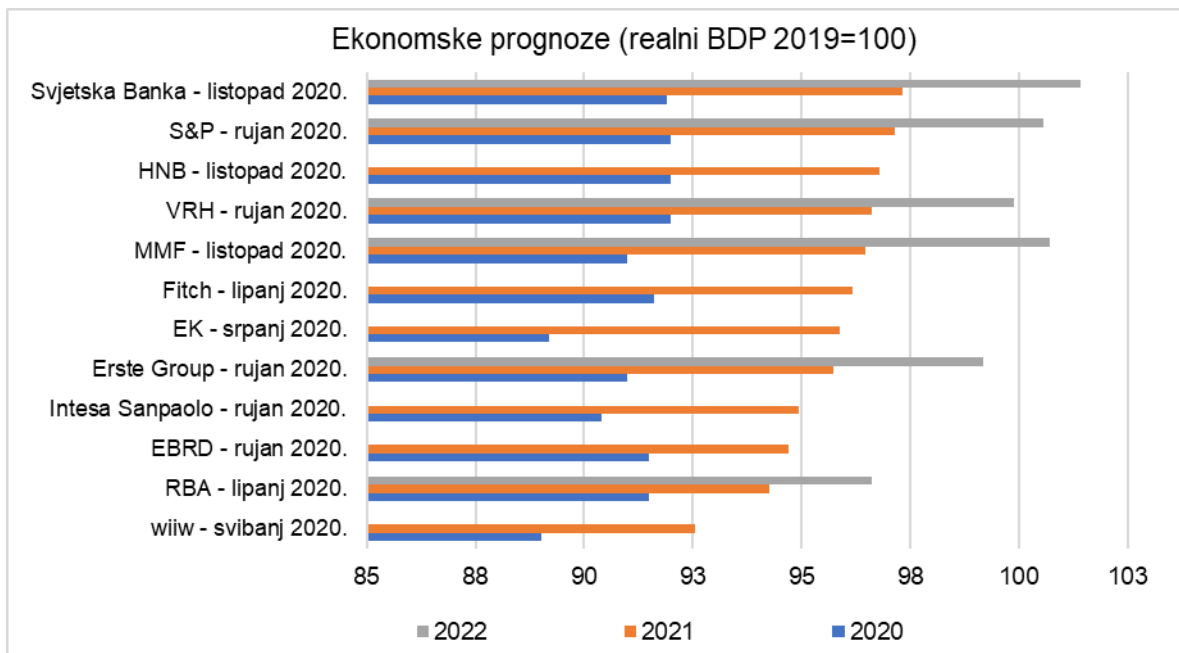


HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

HUP: Pregled makroekonomskih kretanja u tjednu 12.-16.10.2020.

Nakon travnja i lipnja, **MMF je ponovno revidirao svoje prognoze** te tako sada predviđa pad globalnog gospodarstva u iznosu od -4,4% u 2020. godini (0,5 postotnih bodova iznad prognoze iz lipnja), uz oporavak po stopi od 5,2% u 2021. **Za Hrvatsku su predviđanja o padu BDP-a za 2020. ostala na razini onih iz travnja, -9,0%**, dok bi se prema očekivanjima MMF-a **oporavak ipak trebao odvijati nešto brže, +6,0% u 2021. i +4,4% u 2022.** Iako su analitičari iz MMF-a nešto pesimističniji od VRH u pogledu prognoze za 2020., oni ipak očekuju prestizanje razine BDP-a iz 2019. u 2022. S druge strane, na sjednici Savjeta HNB-a, održanoj 14. listopada 2020., iznesene su **nove projekcije Hrvatske narodne banke** pa se tako **očekuje pad realnog BDP-a Hrvatske na razini cijele 2020. u iznosu od -8,0%** (u odnosu na -9,7% u srpnju), ponajviše zbog povoljnijih izvoznih rezultata, dok se **za 2021. očekuje godišnji rast ekonomske aktivnosti od 5,2%** (u odnosu na 6,2% iz srpnja). Savjet HNB-a razmatrao je i najnoviju procjenu rizika za financijsku stabilnost, te je zaključeno da je, unatoč povoljnijim očekivanjima u smislu gospodarskih kretanja, ukupna izloženost sistemskim rizicima i nadalje visoka.



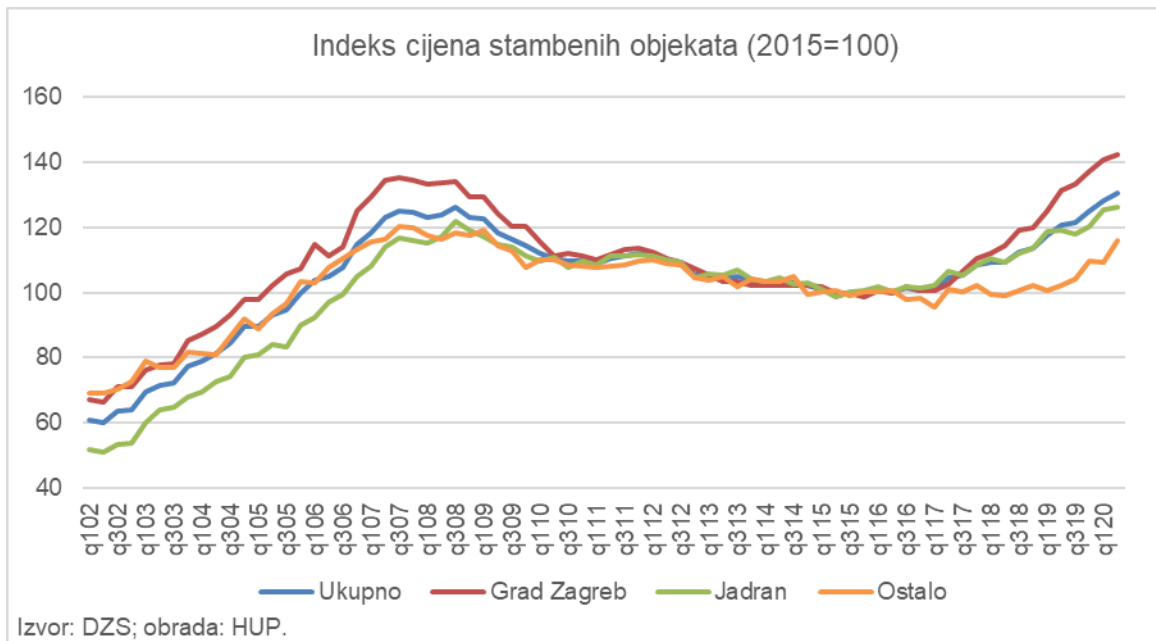
Prema podacima DZS-a, u Hrvatskoj je u kolovozu 2020. izdano 738 građevinskih dozvola, što je manje za 3,5% u odnosu na kolovoz 2019. **Ukupan broj izdanih građevinskih dozvola od siječnja do kolovoza 2020. u usporedbi s istim razdobljem 2019. manji je za 12,3%.** Podsjetimo, u prvih sedam mjeseci 2020. obujam građevinskih radova u Hrvatskoj bio je veći za 3,3% u odnosu na isto razdoblje 2019. S druge strane, **cijene stambenih objekata**, mjerene indeksom cijena stambenih objekata, **u drugom tromjesečju 2020. u odnosu na prvo tromjesečje 2020. u prosjeku su više za 1,8%, dok su u odnosu na drugo tromjesečje 2019. (na godišnjoj razini) u prosjeku više za 8,3%.** Cijene stambenih objekata u drugom tromjesečju 2020. u odnosu na prvo tromjesečje 2020. u

Središnji ured: Radnička cesta 52, 10000 Zagreb, tel: 01 48 97 555, fax: 01 48 97 556, e-mail: hup@hup.hr, www.hup.hr
žiro račun: 2340009-1100151718, IBAN: HR92 2340 0091 1001 5171 8, matični broj: 0410128, OIB: 80978339255

Podružnica Osijek: Vukovarska ulica 31 (Eurodom, IV kat), 31000 Osijek, tel: 031 370 074, 031 370 076, e-mail: hup-osijek@hup.hr
Podružnica Rijeka: Dolac 8/II, 51000 Rijeka, tel: 051 321 494/495, fax: 051 321 499, e-mail: hup-rijeka@hup.hr
Podružnica Dalmacija: Bernardinova 1, 21000 Split, tel: 021 368 288/296, tel/fax: 021 368 212, e-mail: hup-split@hup.hr
Podružnica Varaždin: Zagrebačka 89, 42000 Varaždin, tel/fax: 042 352 034, e-mail: hup-varazdin@hup.hr



prosijeku su za Grad Zagreb više za 1,2%, za Jadran za 0,7% i za Ostalo za 6,0%. Cijene stambenih objekata u odnosu na drugo tromjesečje 2019. (na godišnjoj razini) u prosjeku su za Grad Zagreb više za 8,7%, za Jadran za 5,9% i za Ostalo za 13,4%. Nadalje, nakon zaoštavanja u prvom tromjesečju, u **drugom tromjesečju 2020. financijski uvjeti**, mjereni tzv. **IFIS indeksom**, **su se ublažili**. Iako je ublažavanje financijskih uvjeta posljedica kretanja domaćih i inozemnih faktora, valja istaknuti da je ublažavanje inozemne komponente indeksa intenzivnije. U objavi Ekonomskog instituta, pak, naglašava se kako će domaći i inozemni financijski uvjeti do kraja ove godine biti pod snažnim utjecajem posljedica izbijanja i širenja COVID-19 pandemije. Dodatne ranjivosti moguće je očekivati zbog produbljenih fiskalnih neravnoteža u zemljama EU-a uslijed uvođenja raznih mjera za pomoć gospodarstvu. Neizvjesnost dodatno potiču geopolitičke tenzije i ishod predsjedničkih izbora u SAD-u koji će snažno djelovati na globalne financijske uvjete u drugoj polovici godine.

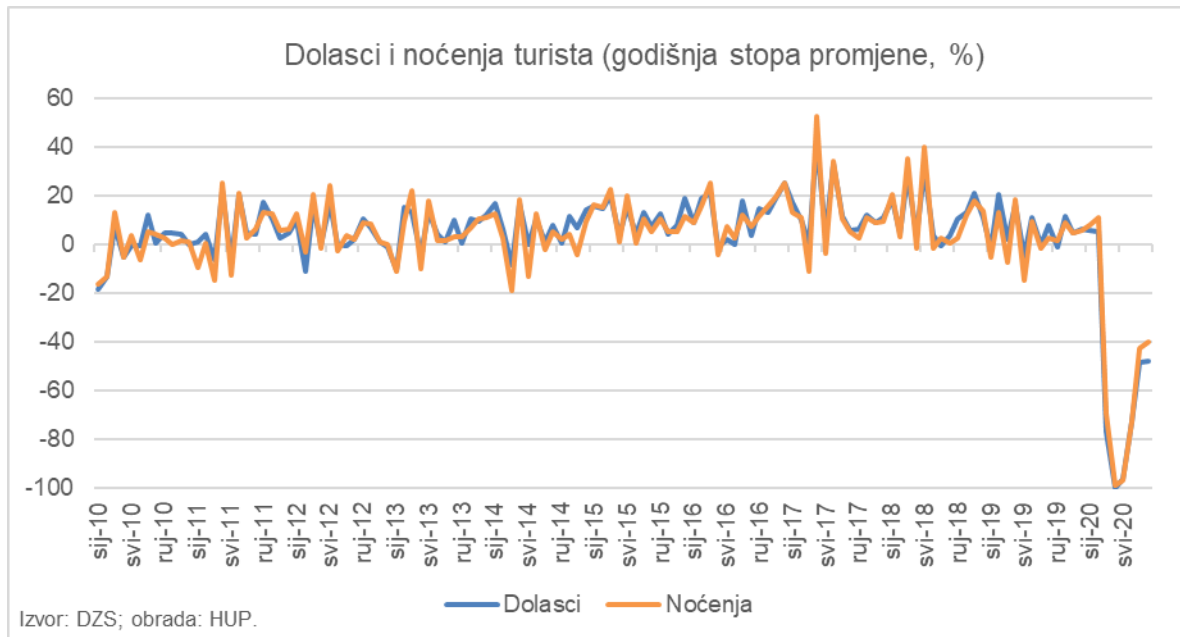


Prema posljednjim Informacijama iz sustava fiskalizacije Porezne uprave, **kumulativni pad vrijednosti fiskaliziranih računa u razdoblju između 24.2. i 11.10. u odnosu na isto razdoblje prošle godine iznosio je 18% ukupno, ali tek 10% u trgovini te čak 46% u ugostiteljstvu**. U razdoblju između 5. i 11.10.2020. u odnosu na isto razdoblje 2019. vidljivo je smanjenje iznosa računa od 9% ukupno, 2% u trgovini te 40% u ugostiteljstvu. U razdoblju između 5. i 11.10. u odnosu na prethodni tjedan (28.9.-4.10.2020.) vidljivo je povećanje iznosa računa od 1% gledajući ukupno, u sektoru trgovine je iznos računa veći za 2%, dok je u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane zabilježeno smanjenje iznosa računa od 4%.

Nakon prošlotjedne objave HTZ-a kako je prema podacima iz sustava *eVisitor* u prvih devet mjeseci 2020. zabilježen pad turističkih dolazaka od 60,7% i broja noćenja od 49,1%, DZS je ovaj tjedan objavio i privremene podatke za kolovoz. Tako je u kolovozu 2020. u komercijalnim smještajnim objektima ostvareno 2,5 milijuna dolazaka i 16,7 milijuna noćenja turista, što je **pad dolazaka za 47,6% i pad noćenja za 39,9% u odnosu na kolovoz 2019.** U strukturi ukupno ostvarenih noćenja turista 13,0% čine noćenja domaćih turista, a 87,0% noćenja stranih turista. Domaći turisti ostvarili su 412 tisuća dolazaka i 2,2 milijuna noćenja u kolovozu 2020., što je porast dolazaka za 18,9% i porast noćenja za 16,3% u odnosu na kolovoz 2019. Strani turisti ostvarili su 2,1 milijun dolazaka i 14,5 milijuna noćenja u kolovozu 2020., što je 52,9% manje dolazaka i 43,9% manje noćenja u odnosu na kolovoz 2019. **U prvih osam mjeseci 2020.** u komercijalnim smještajnim objektima turisti ostvarili su 6,2 milijuna dolazaka i 36,6 milijuna noćenja, što je **pad dolazaka za 60,3% i pad noćenja turista za 52,0%** u odnosu na isto razdoblje 2019. Nadalje, u kolovozu 2020. hrvatske zračne luke zabilježile



su 3.584.807 putnika ili 70,0% manje nego u istome mjesecu prošle godine, kada je ostvaren promet od 1.951.147 putnika. Ukupan promet tereta u zračnim lukama u kolovozu 2020. iznosio je 598 tona, što je pad od 35,9% u usporedbi s kolovozom 2019., kada je promet tereta iznosio 933 tone. Prema objavi DZS-a, u **prvih osam mjeseci pad prometa putnika u zračnim lukama iznosio je 79,3%, dok je pad prometa tereta iznosio 33,5%**. U hrvatskim morskim lukama, s druge strane, broj putnika u kolovozu je bio manji za 39,9% a promet tereta za 3,1% u istom razdoblju 2019. Prema podacima DZS-a, u **prvih osam mjeseci pad prometa putnika u morskim lukama iznosio je 47,1%, dok je promet tereta ostvario rast od 1,0%**. Eurostat je pak objavio kako se u drugom tromjesečju 2020 u usporedbi s istim razdobljem 2019. broj prevezenih putnika smanjio za više od 96% u svih 19 država članica EU s raspoloživim podacima (uključujući Hrvatsku). Očekivano, najveći pad broja putnika zabilježen je u najvećim državama, Španjolskoj (-61,6 milijuna, -99%), Njemačkoj (-59,1 milijuna, -97%), Francuskoj (-44,2 milijuna, -97%) i Italiji (-42,6 milijuna, -98%).



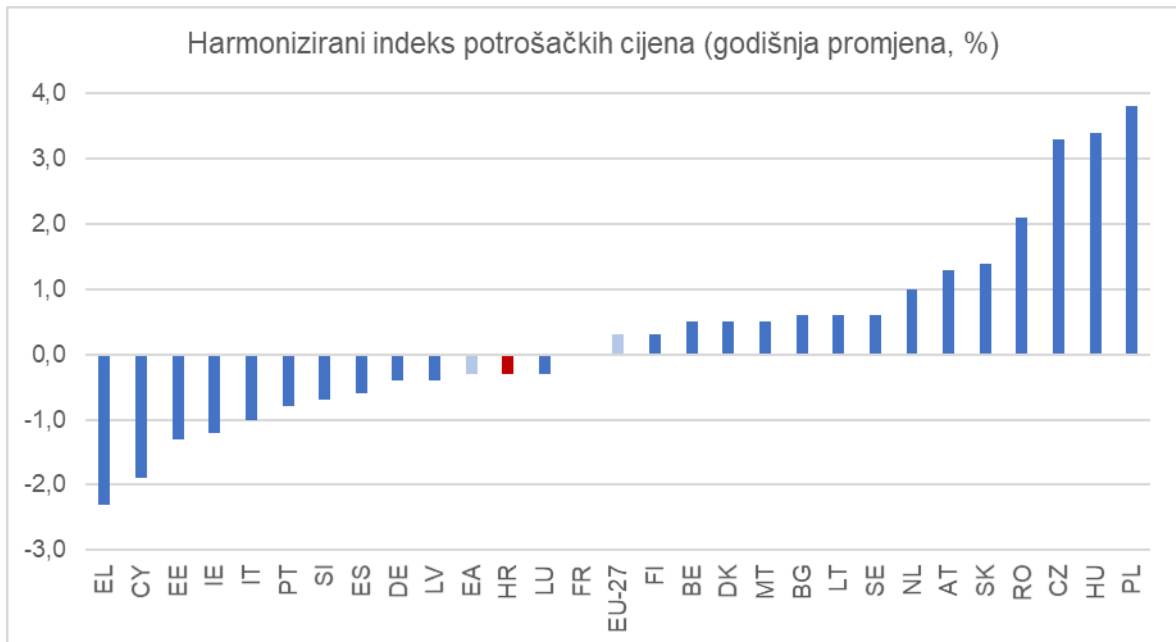
Nakon svibnja, lipnja i srpnja, prema podacima koje je ovaj tjedan objavio Eurostat, na razini EU došlo je do rasta industrijske proizvodnje na mjesečnoj razini i u kolovozu. Tako je sezonski prilagođena **industrijska proizvodnja porasla za 0,7% u eurozoni i 1,0% EU-u u odnosu na srpanj 2020. godine**. Ipak, ukupno smanjenje od veljače na razini EU i dalje iznosi 5,3%. **U usporedbi s kolovozom 2019.**, industrijska proizvodnja **smanjena je za 7,2% u eurozoni i za 6,2% u EU**. Najveća povećanja u odnosu na srpanj zabilježena su u Portugalu (+10,0%) i Italiji (+7,7%), dok je najveće smanjenje zabilježeno u Irskoj (-13,4%). Najveći pad na godišnjoj razini zabilježen je u Luksemburgu (-15,8%), dok je najveće povećanje u odnosu na kolovoz 2019. zabilježeno u Portugalu i Litvi (po +2,1%). Sukladno ranijoj objavi DZS-a, **industrijska proizvodnja u kolovozu u Hrvatskoj zabilježila je pad i na godišnjoj (-1,2%) i na mjesečnoj (-1,1%) razini**.

Prva procjena izvoza roba za EU u kolovozu 2020. upućuje na pad od 14,0% u usporedbi s kolovozom 2019. Istovremeno je uvoz roba iz ostatka svijeta pao za 15,6% u usporedbi s istim mjesecom 2019. pa je, kao rezultat toga, **EU u kolovozu 2020. zabilježila suficit u iznosu od 11,3 milijarde eura s ostatkom svijeta** (u usporedbi s +10,6 milijardi eura u kolovozu 2019.). Međunarodna razmjena roba unutar EU pala je za 4,2% u usporedbi s kolovozom 2019. godine, na 208,8 milijarde eura u kolovozu 2020. U razdoblju između siječnja i kolovoza 2020., izvoz roba izvan EU manji je za 12,4% u usporedbi s istim razdobljem 2019., dok je u usporedbi s prvih osam mjeseci 2019. uvoz manji za 13,4%. Kao rezultat toga, EU je u prvih osam mjeseci 2020. zabilježila suficit u iznosu od 111,1 milijardi eura (u usporedbi s +112,3 milijardi eura u istom razdoblju 2019.). Trgovina



unutar EU pala za 11,2% u usporedbi s prvih osam mjeseci 2019. godine, na 1.808,5 milijarde eura. **U Hrvatskoj je u istom razdoblju zabilježen deficit u iznosu od 5,8 milijardi eura** (u usporedbi s - 6,9 milijardi eura u prvih osam mjeseci 2019.) uz **pad izvoza za 8% i pad uvoza za 11%**.

DZS je [objavio](#) kako su cijene dobara i usluga za osobnu potrošnju, mjerene indeksom potrošačkih cijena, u rujnu 2020. u odnosu na kolovoz 2020. u prosjeku su više za 0,8%, u odnosu na rujnu 2019. u prosjeku su ostale nepromijenjene. **Prosječna godišnja stopa inflacije u prvih devet mjeseci 2020. iznosi 0,3%**. Najveći doprinos porastu indeksa potrošačkih cijena u rujnu 2020. u odnosu na kolovoz 2020. imale su cijene odjeće i obuće (+1,25%), a najveći doprinos padu indeksa imale su cijene hrane i bezalkoholnih pića (-0,16%). Istovremeno je Eurostat [objavio](#) kako je u rujnu 2020. godišnja stopa inflacije u eurozoni iznosila -0,3% (u odnosu na -0,2% u kolovozu te 0,8% u rujnu 2019.). Godišnja stopa inflacija u kolovozu na razini EU iznosila je 0,3% (u odnosu na 0,4% u kolovozu te 1,2% godinu dana ranije). Najniže godišnje stope inflacije zabilježene su u Grčkoj (-2,3%) i na Cipru (-1,9%). Najviše godišnje stope zabilježene su u Poljskoj (3,8%), Mađarskoj (3,4%) i Češkoj (3,3%). U usporedbi s kolovozom, godišnja stopa inflacije pala je u 13 država članica, zadržala stabilnost u sedam i porasla u sedam. **Eurostat** godišnju stopu inflacije (prema harmoniziranom indeksu potrošačkih cijena) **za rujnu u Hrvatskoj procjenjuje na -0,3%** (u odnosu na -0,4% u kolovozu).



DZS je [objavio](#) i kako je ukupna bruto proizvodnja električne energije u kolovozu 2020. iznosila 962 GWh, što predstavlja smanjenje u odnosu na prethodni mjesec, ali i povećanje u odnosu na isti mjesec 2019. U kolovozu 2020. električna energija raspoloživa za potrošnju iznosila je 1.555 GWh što predstavlja smanjenje u odnosu na isti mjesec prethodne godine, ali i povećanje u odnosu na srpanj 2020. Ta količina sadržava i gubitke u električnoj mreži. Ukupna proizvodnja prirodnog plina u kolovozu 2020. iznosila je 75 mln m³, što predstavlja blago smanjenje u odnosu na prethodni mjesec, ali i u odnosu na isti mjesec 2019. Ukupan iznos prirodnog plina raspoloživ za potrošnju u kolovozu je iznosio 186 mln m³. Eurostat je pak [objavio](#) kako su **u kolovozu 2020. isporuke benzina i dizela u EU** (izuzev Austrije) porasle za 103%, odnosno 20% u odnosu na razinu iz travnja, ali su i dalje **bile -5% i -11% ispod prosjeka u kolovozu tijekom posljednje 3 godine**.

Kao što je već [najavljeno](#), **krajem rujna 2020. godine** u evidenciji Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje (HZZ) bile su registrirane **147.434 nezaposlene osobe**. U odnosu na kraj kolovoza 2020. broj nezaposlenih smanjen je za 2,6 % ili 3.934 osobe, a u usporedbi s rujnom 2019. godine



broj nezaposlenih povećan je za 31,2 % ili 35.058 osoba. U priopćenju HZZ-a navodi se kako su tijekom rujna 2020. u evidenciju nezaposlenih novoprijavljene ukupno 20.404 osobe (14,3% više nego u rujnu 2019. godine). Od toga su 13.984 osobe došle izravno iz radnoga odnosa (68,5%), najviše iz djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i usluživanje hrane (4.309 osoba ili 30,8%) i trgovine na veliko i malo (1.857 osoba ili 13,3%). Ukupno je tijekom rujna 2020. iz evidencije nezaposlenih izašlo 24.338 osoba, što je 21,8% više nego u rujnu 2019. godine. Od toga je zaposleno 20.965 osoba, i to najviše u obrazovanju (7.548 osoba ili 37,5%) i prerađivačkoj industriji (2.479 osoba ili 12,3%). U programe aktivne politike zapošljavanja tijekom razdoblja siječanj-rujan 2020. godine novouključeno je 12.116 osoba, a ukupan broj korisnika tijekom prvih devet mjeseci 2020. iznosio je 38.794 osobe. Na dan **16. listopada 2020.**, pri HZZ-u su registrirane **150.863 nezaposlene osobe** (povećanje za 3.429 osoba ili 2,3% u odnosu na kraj rujna) te je prijavljeno 10.888 slobodnih radnih mjesta. Podsjetimo, prema podacima HZMO-a ukupan broj osiguranika na kraju rujna iznosio je 1.549.077 osoba, što je 2,3% manje u odnosu na kolovoz 2019. te 0,3% manje nego u kolovozu ove godine.

Nakon što je prošli tjedan DZS objavio kako je u 2019. u Hrvatskoj u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti bilo 23,3% osoba, Eurostat je ovaj tjedan objavio informaciju kako je **preko 21% stanovništva na razini EU u 2019. bilo u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti**. Više od četvrtine stanovništva bilo je u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti u sedam država članica u 2019. godini (Bugarskoj, Rumunjskoj, Grčkoj, Italiji, Latviji, Litvi i Španjolskoj), dok je najmanji udio osoba kojima prijeti siromaštvo ili socijalna isključenost zabilježen u Češkoj, Sloveniji, Finskoj, Danskoj i Slovačkoj. Povrh toga, objavljeno je i kako su s **22,5%, djeca** (mlađi od 18 godina) **u EU imala veći rizik od siromaštva ili socijalne isključenosti** u odnosu na odraslo radno sposobno stanovništvo i starije osobe. 8,5% stanovništva mlađeg od 60 godina u EU živjelo je u kućanstvima u kojima su odrasli radili manje od 20% ukupnog radnog potencijala tijekom prošle godine. Grčka, Irska, Belgija, Italija, Španjolska, Finska, Bugarska i Danska, kao i Hrvatska i Nizozemska imale su najveći udio onih koji žive u kućanstvima s vrlo niskim intenzitetom rada, dok su Češka, Poljska, Malta, Mađarska, Slovenija i Estonija imale najmanji udio.

Fina je ovaj tjedan objavila nekoliko informacija. Primjerice, prema Pregledu zbirnih podataka iz sustava provedbe jednostavnog postupka stečaja potrošača, zbirno **za 2019. i 2020. bilo je 108.906 prijedloga za provedbu jednostavnog postupka stečaja potrošača**, a koje je Fina poslala nadležnim općinskim sudovima. Prema Pregledu zbirnih podataka iz sustava predstečajnih nagodbi za razdoblje od 1.10.2012. do 16.10.2020 godine, ukupan broj prijavljenih predmeta iznosio je 8.959, dok je ukupan broj predmeta za koje je prihvaćen plan financijskog restrukturiranja ili sklopljena nagodba iznosio 3.215. Nadalje, objavljeno je i kako je u **razdoblju od 1. siječnja do 30. rujna 2020. godine putem servisa HITRO.HR osnovano 3.058 trgovačkih društava i obrta, a putem sustava za elektroničko pokretanje poslovanja na daljinu - START 666 društava i obrta**. Osim toga, objavljena je i informacija kako je kroz presjek godina 2003.-2008.-2013.-2019., broj poduzetnika u djelatnosti trgovine na veliko i na malo bio je najveći 2019. godine, kada je to bila pretežita djelatnost 28.814 poduzetnika. U 2003. godini bilo je 27.952 poduzetnika, u 2008. godini 27.208, a najmanje ih je bilo 2013. godine, 26.343. **Broj zaposlenih kod poduzetnika u djelatnosti trgovine na veliko i na malo povećan je sa 178.069, koliko ih je bilo 2003. godine, na 195.927 zaposlenih u 2019. godini**. Nadalje, u djelatnosti proizvodnje kruha; proizvodnje svježih peciva, slastičarskih proizvoda i kolača (NKD 10.71) u 2019. godini, prema podacima iz obrađenih godišnjih financijskih izvještaja, poslovao je 917 poduzetnika kod kojih je bilo registrirano 15.884 zaposlenih, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje broja zaposlenih za 1,7%.